

Business

Američka vlada lobirala Evropsku komisiju za konkurenciju. Komesar Evropske komisije za konkurenciju *Nili Krouz* objavila je da su američke diplomate tražile ustupke prema *Majkrosoftu* pre izricanja kazne ovom američkom gigantu od 280 miliona eura zbog kršenja antimonopolskog zakona. U izjavi se ističe da je ambasada Amerike u Briselu tražila da komisija bude „učtivija“ prema kompaniji *Bila Gejtsa* pre donošenja presude. *Nili Krouz* je još izjavila da lobiranje nije imalo uticaj na nju jer u svom poslu nikada nije bila subjektivna i da, iako ima lični stav po pitanju *Majkrofta* – čuva ga za „subotu popodne“. Inače, kazna koju će softverski gigant platiti posledica je nedopuštanja konkurentskom serverskom softveru da bude potpuno kompatibilan sa *Windowsom*. I kompanija, kao i američka ambasada u Belgiji poriču bilo kakvu umešanost u ceo slučaj.

Bio-gorivo šteti Brazilu milijarde dolara. Brazilska ekonomija uštedela je više od \$70 milijardi zbog svoje odluke da preusmeri potrošnju benzina na etanol dobijen iz šećerne trske, objavila je konsultantska kuća *Deloit*. Brazil je postao zemlja koja je zbog visokih cena benzina najviše profitirala uvođenjem etanola kao pogonskog goriva za svoja vozila. S proizvodnjom od dva miliona barela nafte dnevno i rastom upotrebe etanola, Brazilu je uvoz nafte gotovo nepotreban. To dalje znači da je postao imun na bilo kakve energetske šokove koji lako mogu zapretiti drugim zemljama koje su zavisne od stranih naftnih zalih. Budući da je etanol u Brazilu 45 procenata jeftiniji od benzina i da svi prihodi od prodaje ostaju u zemlji, brazilska ekonomija uštedeće više od \$20 milijardi samo ove godine.

Communications

Senzacionalno – Internet oglašavanje dostiglo print. Troškovi oglašavanja na Internetu u Velikoj Britaniji uvećani su za čak 40% u prvoj polovini ove godine i dostigli su sumu od 917 miliona funti tako da su samo za 1% ispod troškova oglašavanja u štampanim medijima. Prema podacima *Prajsvoterhauskupers*, internet troškovi oglašavanja imaju tržišni udeo od 10.5%, a nacionalni štampani mediji 11.4%. Uzrok ovom trendu leži u povećanom broju brzih konekcija kao i povećanju broja časova koji ljudi provode onlajn. *BC Bilten* vas je obavestio o tome kada je Internet prvo prestigao radio, a po svemu sudeći sada juriša svoju odsutnu bitku, na TV.

Djak u NY, učitelj u Bombaju. Za mnoge američke porodice privatni profesori koji koštaju između \$25 i \$100 za sat rada sa decom, predstavljaju preveliki trošak. Jedna mama iz Kalifornije našla je rešenje – onlajn predavanja za samo \$2,5 na sat koja stižu čak iz Indije! *TutorVista* kompanija iz Banglora, na američko tržište ušla je prošlog novembra i od tada ima preko 1100 polaznika i 150 predavača. Zastupljeni su svi predmeti – od engleskog jezika do matematike, a roditelji ovaj specifičan vid učenja hvale zbog niske cene i zato što je pristup detetu individualizovan, čega nema u školi. Inače, svi predavači iz Indije su pored redovnih studija, završili i dodatne kurseve iz američke istorije, a predavanja sprovode iz svojih domova širom Indije.

Španci više vole gazirano, a ne penušavo. Prema zvaničnim statističkim podacima, Španci konzumiraju više kola napitaka nego piva. Oni su, naime, prošle godine u proseku popili 18 litara kola pića, a samo 15,1 litara piva po stanovniku, od čega 2,85 litra bezalkoholnog piva, podaci su koje je objavio britanski specijalizovani časopis *Fudnjuz*.

Ukrajinske i kineske lubenice. Ukrajina je ove godine ubrala najveći rod lubenica za poslednjih pet godina, što je omogućilo ukrajinskim izvoznicima da vrata lane izgubljene pozicije na evropskom tržištu tog voća. Zahvaljujući velikom povećanju proizvodnje, Ukrajina je ove sezone postala najveći proizvođač lubenica u Evropi, pretekavši čak Grčku, Španiju, Srbiju i Italiju. Najveći proizvođač lubenica u svetu je Kina, koja isporučuje blizu 74% ukupnog svetskog roda tog voća.

Stop reklamama za decu. Aktivisti britanske Laburističke partije i religioznih grupa pokrenuli su kampanju u medijima kako bi zabranili bilo koji vid reklama upućenih deci ispod 12 godina. U više navrata zahtevali su da se zabrane reklame za nezdravu hranu, ali je sada kampanja proširena na sve reklame koje se emituju pre 9 sati uveče. Britanci su uzor našli u Švedskom zakonu o oglašavanju iz 1995. koji je veoma strog prema reklamama koje kod dece stvaraju tražnju za nekim proizvodom. Podršku projektu su najavili i engleska crkva i udruženje roditelja.

U kol-centrima rastu plate, ali i otkazi. Uprkos povećanju plata agenata u kol-centrima sve je više operatera koji odustaju od tog posla tačnije, čak 23%. Podaci objavljeni u *Pregledu britanskih kontak centara* pokazuju da čak 43% takvih ustanova ima problem sa otkazima. Iako menadžeri ovakvih kompanija imaju dobre razvojne strategije, one se retko mogu sprovesti u celini, te se zbog problema ove vrste, one se svode na čisto zadržavanje radnika da ostanu na poslu. Glavni razlog nezadovoljstva je povećani obim posla, jer ih zakon prinudava da, štiteći pravo potrošača, više ne pozivaju nepoznate osobe radi prodaje nečega, već samo postojeće potrošače.

Garaže uspeha. Osnivači *Gugla*, *Peri Pejdz* i *Sergej Brin* kupili su legendarnu garažu iz koje su pre 8 godina krenuli u IT pohod. Garažu sa kućom kupili su od *Suzan Vojčicki*, sada potpredsenice za prodaju, koja je tada pristala da iznajmi garažu za 1700 dolara. Mladi preduzetnici od 25 godina sve vreme su provodili radeći na razvoju pretraživača ili leškareći u kadi punoj tople vode, koja se i danas nalazi u garaži. Imali su i običaj da jedu iz *Suzaninog* frižidera, tako da nije čudo što danas 8000 zaposlenih u *Guglu* ima besplatnu hranu. *Gugl* je osnovan s kapitalom od \$1 milion, a danas ima \$10 milijardi u gotovom novcu i na tržištu vredi \$125 milijardi. Postoje i druga čuvena mesta u Silicijumskoj dolini, kao što je garaža u Palo Altu u kojoj je 1938. godine osnovan *HP* ili garaža u Los Altosu gde su *Stiv Džobs* i njegov partner počeli da prave računare *Epl*. *HP* je garažu dimenzija 3,7 x 5,5 metara kupio za \$ 1,7 miliona. Zvaničnici *Gugla* su odbili da otkriju koliko su platili prvo sedište svoje kompanije.

Fajnenšl Tajms menja čuveni slogan. Čuveni slogan *Fajnenšl tajmsa* „*Nema Fajnenšl Tajmsa, nema komentara*“, uskoro će biti zamenjen rečenicom „*Mi živimo u Fajnenšl Tajmsu*“. Novi komunikacioni projekat osmišljen je sa ciljem da promoviše novine kao i sajt kuće globalno orijentisanim menadžerima srednjih godina. Pored promene slogana, novine su promenile i konsultantsku kuću koja osmišljava komunikacione kampanje tako da je ovo prvi projekat *DBB London* u sklopu ugovora vrednog 5 miliona funti.

Yahoo mail traži inovacije od programera širom sveta.

Pripreme Yahoo da programerima širom sveta ponudi da unaprede mail servis, po reakcijama informacionih stručnjaka predstavljaju najznačajniji potez na mreži od nastanka e-mail servisa. Zvaničnici jednog od najvećih pretraživača sa 257 miliona korisnika izjavili su da će javno otkriti podržavajući kod svog e-mail servisa i time dati priliku slobodnim programerima da svojim rešenjima unaprede Yahoo mail. Kompanija je najavila "Yahoo hakerski dan", a hakerisanje u pravom smislu znači kreativno programiranje, i to će okupiti preko 500 mladih programera u iščekivanju velikog broja novih rešenja. Pored ovog veb giganta i neke druge internet kompanije poput Amazona, Gugla i IBeja će pokrenuti slične inicijative kako bi unapredili softverske usluge.

Skandal koji ruši Republikance?

Medijske debate oko nacionalne bezbednosti i rata u Iraku ovih dana su u SAD zamenjene skandalom koji je prerastao u bitku Demokrata protiv Republikanaca. Ulog je kontrola glavnih poluga vlasti jer je Demokratama potrebno 15 glasova i 6 u Senatu kako bi preuzeli kontrolu posle višegodišnje vladavine Republikanaca. Činjenica da je republikanac iz Floride Mark Foli slao eksplicitne internet poruke malotrenom pažu iz administracije, a koje su godinama prikrivane, napokon su isplivale na svetlost dana. Republikanci su ove nedelje javno osudili svog bivšeg člana koji se povukao sa funkcije, uključujući i predsednika Buša, a Demokrate ovaj skandal koriste za opštu kampanju protiv aktuelnih vlasti. „Folijev skandal je simbol da Republikanci predugo vladaju ovom zemljom“ – kažu Demokrate. Neki Folijevi stranački partneri postavljaju pitanje i šta da rade sa donacijama koji su dobili od njegove kancelarije za neke kampanje i projekte.

Zvezde u Ginisu samo zbog profita.

Brojne svetski popularne ličnosti našle su se u izdanju *Giniseve knjige rekorda* za 2007. godinu, ali, za razliku od neobičnih kategorija koje se inače mogu pronaći u *Ginisu* njihove su više profitnog karaktera. *Madonina* ovogodišnja zarada od vrtoglavih 200 miliona dolara, na primer, izgurala je njenu mladu suparnicu *Britni Spirs* s mesta najbolje plaćene pevačice. Pevačica *Dženet Džekson* zbog incidenta otkrivanja grudi tokom snimanja platila je najveću zabeleženu kaznu. Memoari *Hilari Klinton* drže rekord najprodavanije knjige sa 200 hiljada prodatih primeraka već u prvom danu. U specijalnom *Ginisevom* izdanju, našla se i glumica *Nikol Kidman*, koja je proglašena glumicom s najvećim primanjima po minuti nakon što je zaradila \$3,71 milion za 4-minutnu reklamu za miris *Šanel 5*. Poznata TV voditeljka *Opra Vinfri* nosi titulu najbolje plaćene TV ličnosti.

Tips and Tricks – 9 razloga zbog čega zaposleni daju otkaz

Gledajući iz perspektive zaposlenih, odluke menadžmenta ne izgledaju baš uvek logične. Zbog velike stope nezaposlenosti, zaposleni su prinuđeni da trpe neodgovarajuće ponašanje poslodavaca, a ovi drugi zbog nedostatka dovoljno stručnog kadra, ponekad moraju da tolerišu ponašanje zaposlenih. Međutim, svaka akcija uzrokuje reakciju. Svaki pogrešan korak u odnosu sa zaposlenima od njih pravi potencijalne nove radnike konkurentne firme. Motivirajte ih, podstičite njihovu kreativnost, budite im mentor i ohrabrujte ih i videćete pozitivne rezultate. U narednom tekstu pogledajte 10 razloga zašto zaposleni daju otkaz.

1. Menadžer u velikoj meri sam obavlja posao jer ne veruje u stručnost zaposlenih i sumnja u njih. Zaposleni su uvek uvređeni ukoliko je šef sumnjičav i ukoliko nema poverenja. U ovakvim slučajevima zaposleni se neće maksimalno zalagati u daljem radu i traži će načine da se odupru preteranoj kontroli.

2. Menadžer kod zaposlenih umanjuje želju za dokazivanjem. U strahu da će se zaposleni pokazati bolje od njih samih i možda čak pretendovati na njihovo mesto, menadžeri često ne dozvoljavaju saradnicima da iskažu sve svoje potencijale zbog kojih su i dobili posao.

3. Šef donosi korporativne odluke bez uzimanja podataka i činjenica u obzir. Ovo je slučaj "Biće kako ja kažem!" menadžera. Čak i ako ima podatke, nije ni došlo do prilike da se o njima komunicira tako da će se osoblje pre odlučiti da pronađe novi posao nego da se oseća suvišnim.

4. Odnos pretpostavljenog prema radniku kao prema detetu. Često u poslu postoji generacijska razlika između menadžera i zaposlenih. Mladi radnici često imaju stav "Ja znam sve!" i koriste neuobičajene tehnike za izvršavanje zadataka što kod starijih menadžera izaziva podozrenje pa dolazi do konflikata.

5. Na novu funkciju unapređen je kolega iz drugog sektora koji zna recept uspešnosti, ali nije iz struke. Zaposleni će misliti da ne mogu ništa da nauče od takve osobe, tvrdeći da koči razvoj departmana i osećaću se zastavljenim jer se nisu našli ni u izboru za unapređenje.

6. Šef je preterano kritičan. Kako ne bi trpeli kritike, jedini način na koji u tom slučaju zaposleni komuniciraju sa pretpostavljenim je dodvoravanje. Ono za uzvrat utiče na osećaj samopoštovanja kod zaposlenih i stvara nezadovoljstvo.

7. Menadžeri promovišu nerazumljive ideje i očekuju od zaposlenih da ih razviju u akcione planove. Zarobljeni u moru nejasnih informacija, radnici neće znati da pravilno shvate zadatak i neće imati jasnu viziju šta treba da bude urađeno.

8. Nedovoljni resursi za izvršenje posla. Staviti dva zaposlena da radi na 8 klijenata istovremeno može biti prilično teško. Zaposleni često veruju da ima nedovoljno uslova da posao izvrše na pravi način. Prenatranost poslom i prekovremeni rad bez dodatnih stimulansa može biti odlučujući faktor za promenu radnog mesta.

9. „Kompanija me nedovoljno plaća!“ Konačno, ovo je najzastupljeniji razlog zašto Vaše osoblje želi da dá otkaz. Osoblju su dostupni oglasi drugih kompanija u kojima se nudi posao na osnovu čega mogu da steknu utisak koliko stvarno vrede. Ma koliko da ste omiljeni među radnicima, oni uvek na umu imaju račune koji se moraju platiti i ukoliko su nedovoljno finansijski motivisani, počeeće da razmišljaju o promeni radne sredine.

Izgleda da je ove nedelje debata o izvesnom Miroslavu koji je izašao iz kuće Velikog brata bila aktuelnija od javne debate o novom Ustavu. Da li smo to bliži skandinavskom standardu, koji manje haje za politiku, ili nas još nije zahvatila predizborna groznica?

Vaš Bovan tim

Uvek ste okruženi jednostavnim, očiglednim rešenjima koja dramatično mogu da povećaju vaše prihode, uticaj ili uspeh. Problem je što je samo potrebno da ih uočite.

Jay Abraham

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 11 oktobar 2006. Predavanje Filipa Kotlera, Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb
- 27-28. oktobar 2006. – 3. Forum Asocijacije jugoistočne Evrope EASE, Budva
- 14. novembar 2006. - Konferencija: Regionalno ekonomsko povezivanje na prostorima bivšeg Jugoslavije, Beograd, Hotel Hyatt - Economist media group

